

[Himmelstrup.]

Bemyndigelse til at lade Nationalbanken indløse sine Sedler paa den i Lovforslaget foreskrevne Maade dels Hensynet til den Guldknaphed, der fandtes ude i Verden, dels Hensynet til de Forhandlinger, der skulde føres om en Genoplivelse eller en endelig Likvidering af den skandinaviske Møntunion fra 1873. Jeg tror, at det første af de Hensyn, der paa det daværende Tidspunkt blev skudt i Forgrunden, ikke i og for sig spiller en saa overordentlig Rolle for Danmark, idet, saa vidt jeg ved, Guldmonter kun i forholdsvis ringe Omfang har været i Cirkulation her i Landet før Krigen, vil ikke mere end til et Beløb af to-tre Millioner Kroner. Men det var altsaa internationale Hensyn, der bevirkede, at man den Gang mente foreløbig at maatte give Nationalbanken Bemyndigelse til at gennemføre sin Guldindløsningspligt paa det System, som Guldbarrefoden angav.

Det andet Hensyn, der blev skudt i Forgrunden, var, som sagt, de Forhandlinger, der skulde føres om den skandinaviske Møntunion. Her var Forholdet dette, at medens Sverige allerede i 1924 var vendt tilbage til den oprindelige Form for Guldindløselighed, var det paa det daværende Tidspunkt endnu uklart for Norges Vedkommende, hvor man langt senere, først fra 1. Maj 1928, gik over til Guldindløselighed af den norske Banks Sedler.

Naar vi ser paa Forholdene i dette Øjeblik efter Forløbet af de tre Aar fra 1926 til 1929, maa man vel i og for sig sige, at for begge de paagældende Omraaders Vedkommende befinder Forholdene sig endnu saa pas paa samme Maade som i 1927. Den Guldknaphed, som man henviste til i 1926, er formentlig endnu til Stede. Forhandlingerne om den skandinaviske Møntunion er jo ikke i dette Øjeblik ført saa langt frem, at man kan sige noget om, hvorledes deres endelige Udfald vil blive. Det forekommer mig, som sagt, at det vilde være uheldigt, hvis man skulde komme ind paa, at man hvert Aar i December Maaned skulde gennemføre en Lov af tilsvarende Art som denne, hvorved der gives Nationalbanken Beføjelse til at arbejde med den Form for Guldindløselighed, som Guldbarrefoden angiver. Jeg vil derfor gerne have Lov til at spørge den højtærede Minister, idet jeg gaar ud fra, at Hensynet til den skandinaviske Møntunion i Virkeligheden er det væsentligste, hvor langt disse Forhandlinger er fremme. Af Nationalbankens Beretning for i Aar ses det, at man først i December 1928 har paabegyndt disse Forhandlinger,

som tilmed ikke har været særlig omfattende paa Grund af rent personlige Forhold — jeg formoder, at man dermed hentyder til Sygdom indenfor den Kreds af Personligheder, som skal føre disse Forhandlinger. Nu forekommer det mig, at man meget vel fra Nationalbankens Side kunde have paabegyndt disse Forhandlinger paa et tidligere Tidspunkt. Man behøvede ikke at have afventet det Tidspunkt, hvor den norske Krone var blevet guldindløselig, hvilket, som sagt, først skete fra 1. Maj 1928, idet Forholdene baade i 1926 og 1927 vistnok gjorde det klart for alle, at man i Norge ikke vilde ind paa en Nedskæring af den norske Krone, men at Tanken var, at ogsaa den norske Krone i Lighed med Forholdene i de to andre skandinaviske Lande skulde føres i Pari. Jeg gør opmærksom paa, at man allerede paa det nationaløkonomiske Møde her i København i September 1926 drøftede hele Spørgsmaalet om den skandinaviske Møntunion, og det forekommer i det mindste mig, at der maatte være skabt Betingelser for en Genoplivelse af Møntunionen derved, at samtlige Landes Kronemønt blev ført i Pari. Det forekommer mig, at man fra Nationalbankens Side, som jo skal føre disse Forhandlinger, burde have paabegyndt dem paa et tidligere Tidspunkt, saaledes at man saa hurtig som muligt kunde blive klar over, hvilket Resultat vi skal have paa dette Omraade.

Den højtærede Handelsminister antydede i sin Forelæggelsestale, at Lovforslaget kunde blive Genstand for en kort Udvalgsbehandling, og det forekommer ogsaa mig, at det vilde være rigtigt at henvise Sagen til et Udvalg, idet de Oplysninger, som jeg synes, det vil være rigtigt at Rigsdagen faar, formentlig bedre kan gives i et Udvalg end under Tingets Forhandlinger.

Der er endnu et Spørgsmaal, jeg gerne vilde rejse i denne Forbindelse, og som maaske ogsaa bedre lader sig drøfte i et Udvalg. Det er det Spørgsmaal, om man fra Nationalbankens og Handelsministeriets Side vedblivende mener det nødvendigt at opretholde det delvise Guldeksportforbud, som er nedlagt i Justitsministeriets Bekendtgørelse af 11. Januar 1927. Der er jo ikke Tvivl om, at man fra visse Sider gerne ser dette Eksportforbud hævet, og det er et Forhold, som jeg ogsaa tror, det vilde være af Interesse for Rigsdagen at faa nogle Oplysninger om.

I øvrigt kan vi fra vor Side slutte os til Lovforslaget, som det foreligger, altsaa baade dets § 1 og dets § 2 i den foreliggende Form, og idet jeg gaar ud fra, at Lovforsla-